

Nr 39.

Av herr **Ljunggren, August**, om meddelande av lagbestämmelser i syfte att lämpligt begränsa den tid å sön- och helgdagar, under vilken matvaru-, frukt- och blomsterbutiker må hållas öppna.

I 7 kap. 3 § strafflagen stadgas följande: »Idkar någon å sön- eller högtidsdagar emellan kl. 6 om morgonen och kl. 9 om aftonen hantverk eller annat arbete, som uppskov tåla kan, straffas med böter, högst tjugo riksdaler, utan det sker till egen eller annan nödtorft.»

Lag samma vare, om kramlåda eller annan dylik bod å sådan sabbatstid till salu öppnas.

Genom prejudikat har emellertid blomsterhandel, handel i frukt-bod och handel med matvaror undantagits från dessa bestämmelser, varigenom speceri-, kött-, matvaru-, mjölk- och brödaffärer ävensom frukt- och blomsteraffärer äga rättighet att hålla till försäljning öppet alla sön- och helgdagar året om med undantag för gudstjänsttiden kl. 11 f. m.—1 e. m. samt kl. 6—7 e. m.

Det torde vara uppenbart för alla, att ett sådant tillstånd skall innebära stora olägenheter icke blott för innehavarna av dylik handel, utan jämväl för dess personal, som där är anställd.

I en skrivelse till Kungl. Maj:t av den 19/10 1910 har också Stockholms matvaruhandlareförening betecknat detta sakernas tillstånd såsom olidligt.

»Tusentals handlare samt flera tusen biträden måste arbeta alla dagar på året och veta ej av någon vilodag.»

»Enligt byggnadsstadgan för huvudstaden byggas i allmänhet matvarubutikerna ett eller flera trappsteg under plans nivå, den s. k. suterrängvåningen.

Dessa lokaler, där väggar och golv äro av cement, äro kända för stor fuktighet. Därtill kommer, att eldning i matvaruaffärer i allmänhet

ej förekommer, av den orsaken att färska matvaror ej lämpligen kunna förvaras i eldad lokal. Att det under sådana mindre goda förhållanden är för matvaruhandlare och deras biträden av stor vikt att åtminstone under sön- och helgdagar få så mycket som möjligt vistas ute i friska luften, är tydligt. Även med avseende fäst härvid, vore en reglering av söndagshandeln särdeles lämplig.»

»Att allmänheten å sön- och helgdagar behöver göra inköp av matvaror, vilja vi gärna medgiva, men ett öppethållande av 4 timmar anse vi fullt tillräckligt. Allt tal om bageri- samt bröd- och mjölkaffärer måste hållas öppna hela söndagen, därför att allmänheten skall kunna köpa färskt bröd, mjölk och grädde under hela dagens lopp, kunna vi ej betrakta annat än som ett uttryck av bristande insikt om vilodagens betydelse.»

Den 29 mars 1910 anhöll Riksdagen, att Kungl. Maj:t måtte verkställa undersökning, i vad mån inom vårt land behöflig söndagsvila utan berättigad anledning åsidosättes, särskilt inom industri, handel och andra närliggande arbetsområden, ävensom, därest utredningen skulle därtill giva anledning, för Riksdagen framlägga erforderligt lagförslag i ämnet.

Emellertid ha nu snart fyra år gått till ända utan att den sålunda begärda utredningen blivit verkställd och ännu mindre något förslag framlagts.

Det ligger också i sakens natur, att en så vittomfattande utredning skall kräva avsevärd tid, och det torde få antagas för givet, att det ännu kommer att dröja rätt länge, innan den kan leda till några lagstiftningsåtgärder.

Däremot torde dylika åtgärder på ett till butikshandeln begränsat område kunna utan vidare företagas. Missförhållandena äro här så stora, vad ovannämnda handelsbutiker beträffar, att ett snabbt ingripande är av nöden.

Matvaruhandlarna anhöllo också i den här ovan delvis refererade skrivelsen, att Kungl. Maj:t, oberoende av den mera vittomfattande utredningen, måtte framlägga proposition i ämnet redan vid 1911 års riksdag, en anhållan, som dock icke hittills lett till någon påföljd.

Avenledes har jag mig bekant, att jämväl frukt- och blomsterhandlarna anse ett ordnande av söndagsstängningen vara en trängande angelägenhet. I sin förut nämnda skrivelse hade, såsom synes, matvaruhandlarna velat begränsa öppethållandet till kl. 10 f. m.

Det torde emellertid vara lämpligt att här lämna en något bredare marginal till förmån för konsumenternas intresse. Om däremot

tiden för butikernas öppethållande begränsas till tiden 6—11 f. m., torde alla rimliga och lojala intressen vara väl tillgodosedda. Det bör då vara möjligt för alla att under denna tid förse sig med behovet av förnödenheter för dagen och butikernas innehavare och biträden erhålla söndagseftermiddagen obeskuren för vila och rekreation.

På grund av vad sålunda anförts får jag härmed vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville för sin del besluta — såsom ändring av eller tillägg till 7 kap. 3 § strafflagen eller ock såsom särskild författning — lagbestämmelser av innehåll, att tiden för öppethållande å söndags- och högtidsdagar av matvaru-, frukt- och blomsterbutiker må erhålla lämplig begränsning, exempelvis till kl. 6—11 f. m.

Vederbörande utskott torde formulera de nödiga lagbestämmelserna.

Stockholm den 26 januari 1914.

August Ljunggren.
